

DEEL 3: INKOMSTENBELASTING EN GEPENSIONEERD ZIJN IN OOSTENRIJK

Inleiding

- A. Het verdrag tot het vermijden van dubbele belasting
- B. Welk inkomen is in welk land belast
- C. Progressievoorbehoud

A. Het belastingverdrag tussen Nederland en Oostenrijk

Verdragen ter voorkoming van dubbele belasting verhinderen, dat meerdere keren belasting wordt betaald over hetzelfde inkomen, wanneer men in verschillende landen een woonplaats of inkomsten heeft. Nederland en Oostenrijk hebben sinds 1970 zo'n verdrag met elkaar: Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Oostenrijk tot het vermijden van dubbele belasting met betrekking tot belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, hierna genoemd belastingverdrag of gewoon het verdrag.

Het Oostenrijkse "Einkommenssteuergesetz" bepaalt wie in Oostenrijk belastingplichtig is: personen met een woning in Oostenrijk, die zij duidelijk op langere termijn als zodanig gebruiken. Dat hoeft niet per se het hoofdverblijf te zijn, maar een verblijf dat geschikt is om in te leven (zie deel 1).

Om te voorkomen dat een natuurlijk persoon op grond van woonplaats ook in Nederland aan belasting is onderworpen, worden in het belastingverdrag tussen Nederland en Oostenrijk een aantal regels genoemd om de fiscale woonplaats vast te stellen: het land, waar men aan de belasting is onderworpen. Als niet, in hierna genoemde volgorde, kan worden vastgesteld waar iemand:

- zijn of haar duurzaam tehuis tot beschikking heeft,
- zijn of haar middelpunt van de levensbelangen heeft, d.w.z. met welke staat zijn de persoonlijke en economische betrekkingen het nauwst
- gewoonlijk verblijft,

dan geldt het staatsburgerschap.

Het belastingverdrag is van toepassing op belastingen naar het gehele inkomen en naar het gehele vermogen. De bestaande belastingen waarop het verdrag voor Oostenrijk van toepassing is zijn onder meer de Einkommenssteuer (inkomstenbelasting), met inbegrip van de Lohnsteuer (loonbelasting) en de Kapitalertragsteuer (belasting op kapitaalopbrengsten). De Vermögenssteuer (vermogensbelasting) is in Oostenrijk in 1993 afgeschaft.

B. Welk land belast welk inkomen

In het belastingverdrag worden diverse soorten inkomen opgesomd, waarover vervolgens wordt vastgesteld welk land, Nederland of Oostenrijk, de belastingheffing mag toepassen. Over het algemeen gaat het steeds over inkomen verkregen in het ene land door een inwoner van het andere land.

In het kader van het onderwerp waar het hier om gaat, "Inkomstenbelasting en gepensioneerd zijn in Oostenrijk", gaat de aandacht natuurlijk uit naar pensioenen. In het belastingverdrag is het artikel over pensioenen heel kort:

Artikel inz. Pensioenen

"Onder voorbehoud van de bepalingen van het Artikel inz. "Beloningen van publiekrechtelijke aard", eerste lid, zijn pensioenen en andere soortgelijke beloningen betaald aan een inwoner van

een van de beide Staten ter zake van een vroegere dienstbetrekking, slechts in die Staat belastbaar."

In gewoon Nederlands: als je in Oostenrijk woont, mag Oostenrijk de belasting heffen over je pensioen(en en andere soortgelijke beloningen).

Er wordt echter wel een wezenlijk voorbehoud gemaakt middels het eerste lid van het Artikel inz. "Beloningen van publiekrechtelijke aard":

Artikel inz. Beloningen van publiekrechtelijke aard, eerste lid

"Beloningen, daaronder begrepen pensioenen, betaald door, of uit fondsen in het leven geroepen door, een van de beide Staten, een staatkundig onderdeel of een plaatselijk publiekrechtelijk lichaam daarvan of een andere publiekrechtelijke rechtspersoon van die Staat, aan een natuurlijke persoon ter zake van diensten bewezen aan die Staat, aan dat onderdeel of dat publiekrechtelijk lichaam of aan die andere publiekrechtelijke rechtspersoon in de uitoefening van overheidsfuncties, mogen in die Staat worden belast."

In gewoon Nederlands: als je bij een Nederlandse (semi-)overheidsinstantie hebt gewerkt, dan mag Nederland de belasting heffen over het pensioen dat je daar hebt opgebouwd, ook als je in Oostenrijk woont.

En hoe zit het dan met de AOW? AOW is geen pensioen dat is opgebouwd door te werken, maar een uitkering van de overheid. Daarover geeft het tweede lid van het Artikel inz. "Beloningen van publiekrechtelijke aard" uitsluitel:

Artikel inz. Beloningen van publiekrechtelijke aard, tweede lid

"Pensioenen, die aan een inwoner van een van de beide Staten krachtens de wettelijke sociale verzekering van de andere Staat worden betaald, mogen in die andere Staat worden belast."

In gewoon Nederlands: als je in Oostenrijk woont, mag Nederland belasting inhouden over je AOW.

C. Progressievoorbehoud

Progressionsvorbehalt

Dus, als iemand die in Oostenrijk woont bovenop het (pensioen)inkomen dat in Oostenrijk belastbaar is, inkomsten ontvangt uit Nederland krachtens de wettelijke sociale verzekering - AOW, maar ook andere uitkeringen -, dan worden deze inkomsten dus overeenkomstig het belastingverdrag in Nederland belast. In Oostenrijk zijn deze inkomsten uit de Nederlandse sociale verzekering vrijgesteld van belasting, echter met "Progressionsvorbehalt", dat wil zeggen onder voorbehoud van progressie. Progressievoorbehoud betekent dat Oostenrijk deze inkomsten weliswaar niet belast, maar er wel rekening mee houdt bij het bepalen van het binnenlandse belastingtarief, dat dan wordt toegepast op de (pensioen)inkomsten die in Oostenrijk wel belastbaar zijn.

Daarmee verhogen de belastingvrije inkomsten uit Nederland het belastingtarief in Oostenrijk, omdat de som van alle inkomsten het inkomen dat in Oostenrijk belastbaar is dichterbij het volgende, hogere belastingtarief brengt. Daardoor moet meer belasting worden betaald, maar niet over het van belasting bevrijde inkomen zelf.

Het progressievoorbehoud wordt gerechtvaardigd door het principe van belastingheffing op basis van draagkracht. Het belastingvrije inkomen uit Nederland, ofschoon in Oostenrijk van belasting bevrijd, verhoogt de financiële c.q. fiscale draagkracht in Oostenrijk. Dit rechtvaardigt een hoger belastingtarief over het in Oostenrijk belastbare inkomen, volgens de wetgeving en de jurisprudentie.

Voorbeeld

Meneer X woont met zijn vrouw in Oostenrijk en ontvangt een bedrijfspensioen, dat in Oostenrijk belastbaar is, van in totaal € 23.000. Daarnaast ontvangt hij uit Nederland ouderdomspensioen met partnertoeslag van bij elkaar € 17.000. De Nederlandse inkomstenbelasting (zonder premies volksverzekeringen) bedraagt over het ouderdomspensioen met toeslag € 1.530 (9%).

Oostenrijk mag het ouderdomspensioen waarover in Nederland inkomstenbelasting is betaald niet nochmaals belasten, mag echter wel het Progressionsvoorbehalt toepassen.

Inkomsten die in Oostenrijk belastbaar zijn:	€ 23.000
Inkomsten die in Nederland belastbaar zijn:	€ 17.000
<hr/>	
Totale wereldinkomen:	€ 41.000

Inkomstenbelasting in Oostenrijk *):

Belasting over wereldinkomen *): $(41.000 - 31.000) \times 42\% + 6.300 = € 10.500$

Gemiddeld belastingtarief: $€ 10.500 / € 41.000 \times 100 = 25,61\%$

Daadwerkelijke belasting **): $€ 23.000 \times 25,61\% = € 5.890$

*) zonder rekening te houden met Sonderausgaben of Außergewöhnliche Belastungen

***) zonder rekening te houden met Absetzbeträge

Zie deel 2.

Samen met de Nederlandse belasting betaalt meneer X over zijn totale inkomen € 7.420 aan belasting: € 1.530 + € 5.890. Dit is een stuk minder dan € 10.500 die hij zou hebben betaald, wanneer zijn totale inkomen in Oostenrijk belast zou zijn.